

pa zginijo in katerih je dandanes na književnem trgu vseh omikanih narodov cele kupe.

Ozir po svetu.

Nov del svetá je našel amerikansk ribič, ki je peljal se po morji kitov ali morskih somov (Wallfisch) lovit. Prišel je do 73° 30' severnega tečajnika (Nordpol); kar zagleda tù zemljo brez snegá, obrašeno z mnogimi rastlinami, in vidi ljudi; kakor v pragih se dvigujejo goré v njej. Imenoval je novi svet „Wrangelnovo zemljo.“ Gotovo je, da se ali veliki otoki ali pa obširna suha zemlja iz Grenlandije vlečejo noter do severne Sibirije.

Zabavno berilo.

Ženitnina.

Črtice iz življenja, poslovenil po hrvaščini J. Levičnik.

Potujoč pred dvema letoma po rodovitnem oddelku zemlje banaške sem se živo spominjal nekega posestnika, stanujočega v oni okolici, ki mi je bil dobro znan od prejšnjih let, in to iz glavnega mesta Z—, kamor je svoje dni pogostoma dohajal v lastnih in tudi občinskih opravkih. Srce se mi je razgrela o spominu na prijateljstvo; toraj sklenem, pohoditi dobrega znanca, kakor sem mu bil obljubil.

Naznanivši kočijažu svoj namen kreneva jo v dobri četrtinki ure v stran od glavne ceste; v treh urah pa je stal voziček moj že pred lepim gradom premožnega posestnika. Ni ga bilo domá, pa rekli so mi, da se povrne do južine. Med tem šetam okoli grada in po lepem in vkusno vredjenem perivoju. Grajščina je bila velika; vse v njej in krog nje lepo in izgledno, kakor se nahaja le pri umnih in premožnih gospodarjih. Al dozdevalo se mi je vendar le, da je v tem krasnem domovji vse nekako tiho in mrtvo, akoravno sem si predstavljal po živahni naravi in značaju svojega znanca, da bi moralo biti pri njem in okrog njega vse veselo in kratkočasno. Okoli poldne pridrči po ravnem polji lahki voziček, ki pripelje v grajsko dvorišče mojega milega prijatelja. Veselo mu hitim naproti, — tudi on, spoznavši me, skoči radosten z voza, ter pozdravlja me srčno z večkrat zapored ponovljenim „dobro došel!“

Al kakošnega sem najdel znanca! — Ni bil to več oni poprejšnji veseljak, kteremu je vedno sijala iz oči radost ter mu bila vsaka beseda dobrovoljna šala. Ni ne bil več tisti, krog kterega se je mladi svet najrajše družil, in ki je, prišedši v mesto, iskal le živahne naše tovaršije. Najdel sem ga sedaj v lice bledega in prepadlega; otožnost se mu je brala v vsej obnaši, — komaj sem ga zopet spoznal.

„Za Boga! dragi gospod“ — rečem mu, segajoč mu v osuhlo desnico — „kako ste se mi spremenili v malo letih! Gotovo ste bolehal? Ali se Vam je morda kaka druga nesreča pripetila?“

„Nikarte me sedaj izpraševati o tem, srčni prijatelj“ — ustavi on moja vprašanja, in siloma nasmehljaje se — „vsaj pred južino mi ne kalite redkega veselja, da se zopet enkrat vidiva. Pred vsem pa vi meni povejte, kako in kaj je pri vas, kaj počnejo mi prijatelji, tako dolgo ne videni? — a po južini hočem vam pripovedovati o sebi“ — dodá s potemnelim licem zopet grajščak, kakor da bi ga trpinčili britki spomini.

Med obedom razgovarjala sva se o domačih rečéh, spominjajoča se vseh zgod in nezgod pretekle viharne dôbe domačega našega razvitka. Spomini le-ti razgnali so zopet nekako temne oblake raz čelo grajščakovo; —

jaz pa, akoravno so mi bili prijetni najini razgovori, sem vendar nepotrpežljivo čakal zvrševanja južine, da bi poprej poizvedel vzrok tolike spremembe svojega nekdanj tako veselega prijatelja. Poslednjič vstaneva od mize, greva v stransko sobo, sedeva na divan ter zapalivša vkusne smodke pijevo črno kavo. — Po kratkem zamišljenju prične mili znanec, kakor sledí:

„Vi prijatelj, ste radovedni slišati, kaj se je zgodilo z mano, ker sem se, kakor ste rekli, ves nekako spremenil, kar sva se zadnjikrat videla v Z—. Naj vam, predragi moj, odkritosrčno povem vse; saj se bo za trenutek ohladila rana moji duši. Poznali ste me človeka veselega; društveno in javno življenje dolgo mi je nadomestovalo srečo lastnega družinskega življenja. V mladosti nisem si našel družice po svojem smislu, in tako sem neoženjen izvršil štirideset in neko liko več let. Ko pa so nastali bolj resnobni časi, ko so razšli se prijatelji križem po svetu in so prestale tako kratkočasne zabave, stal sem samec na svojem dvoru, ter spoznaval čedalje bolj resnico besedi, da ni dobro človeku samemu biti. Oni čas pride v našo okolico — o da bi je pač nikoli ne bilo! — ptuja devojka, ktera je, akoravno nehoté, vgonobila za vselej mir mojega srca. Al ne le to; celó sama sebi si je porahljala posteljico v prezgodnem tèmnem grobu. — Slušajte dalje: Omenjena deklica je prišla ko sirota po smrti svojega očeta, bivšega uradnika v nekem oddaljenem mestu, v našo okolico, iskaje zavetja pri svoji sorodkinji, stari vdovi M., ki mi je bila najbližnja grajska soseda. Sprejeta od tete kakor lastna hčerka, se ponižna deklica hitro vdomači v kraji svojega novega domovja. Marljivo oskrbovaje malo gospodarstvo namesti oslabele tetike svoje je kmalu pozabila svoje sirotšine o neutrudeni delavnosti, ter procvetela zdajci ko krasna rožica, razprostirajoča krog sebe miris sladke nedolžnosti in blage domovitosti. Kakor dober hišen prijatelj in svetnik stare gospé v vseh važniših opravilih sem pogostoma obiskoval njen gradič, kteri se mi je, kar se je v njem vdomačila mlada devojka, hipoma tako primilil, da nisem ga mogel zgrešiti dneva, da ne bi bil ondi. Vedite namreč, da doslej nisem bil še nikoli navezal srca na kako ženo. Zdaj pa sem vsak dan živejše čutil željo, da bi ljubki ta cvet sreče domače presadil na vrtec svoj. Nadjal sem se temveč srečnega pospeha, ker tudi od strani vrle device nisem ničesa zapazil, kar bi bilo utegnilo nasprotovati izpolnjenju iskrenih mojih želj. Deklica sicer ni bila to, kar dandanes svet imenuje „lepotica“; al bila je milega, krotkega in blagega čutja; sirota sicer brez premoženja, pa lepo odrejena — v vsem uzor poštene device. Čeravno je bila dovršila že dvajseto leto, vendar jej dozda še nobena strast ni skalila čiste in mirne duše. Gotovo je po bistroumnosti ženskemu spôlu prirojeno zapazila tudi ona moje čutje do sebe, vendar mi zastran tega ni kratila svoje udanosti; rada se je z menoj pomenkovala in kratkočasila, ter dala mi spoznati, da se razumete najini srci. Vse to, mislil sem si, bode prav lahko poravnalo razliko najine starosti, in iz dna srca sem hvalil najvišjo Previdnost, ki me je v zreli dôbi starosti moje osrečila sè sladkimi čuti, kterih se nisem nikdar več nadjal. — Tudi stara gospá, teta devičina, kazala je v vsi svoji obnaši, da iz srca želi zavezo mojo z Milico in po takem sreče njene. Ravno sem se bil odločil, zaprositi si deklico v zakon, kar nenadjeni slučaj prepreči in prekriža mi vse namere moje, ter razruši blago osnovo srečne prihodnosti moje popolnoma in — za vselej.

(Dalje prihodnjič.)